

WIERZBICA W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

WIERZBICA - w okresie 20-lecia międzywojennego wieś w gm. Kidów, pow. olkuskim, woj. kieleckim, aktualnie – gm. Pilica, pow. zawierciańskim, woj. śląskim.

Na początku 1940 r. powstały tu pierwsze załężki konspiracji niepodległościowej. W strukturach Związku Walki Zbrojnej-Armii Krajowej wioska wchodziła w skład Obwodu Olkuskiego – Inspektoratu Miechów – Okręgu Kraków. W strukturach Batalionów Chłopskich – obszar wsi należał do Obwodu Olkuskiego – Okręgu Kielce, następnie Okręgu Kraków.

W sierpniu 1944 r. – w związku z planem „Burza” i Odtwarzaniem Sił Zbrojnych w Kraju - region wsi wszedł administracyjnie w skład I. batalionu 116. pułku piechoty w ramach 106. Dywizji Piechoty AK.

Z miejscowości pochodziło wielu działaczy konspiracji szczebla regionalnego: Stefan Brożek „Hubert” – komendant Batalionów Chłopskich Obwodu Olkuskiego i adiutant 116. pułku piechoty Armii Krajowej, Edward Kazior „Lot” - dowódca oddziału specjalnego Batalionów Chłopskich/Ludowej Straży Bezpieczeństwa, Stanisław Szwej „Stecki” – kierownik walki cywilnej w pow. olkuskim, członek Powiatowej Delegatury Rządu, Józef Kotnis „Pazur” – przewodniczący konspiracyjnego SL w pow. olkuskim, Jan Pałka „Oksza” – dowódca placówki AK w Pilicy, żołnierz oddziału partyzanckiego „Skrzetuski”, Piotr Cień „Ciechanowski” – podinspektor Wojskowej Służby Ochrony Powstania AK w podobwodzie Wolbrom. W wiosce znajdowała się siedziba dowództwa oddziału specjalnego BCh Edwarda Kaziora „Lota”. Oddział ten w okresie okupacji przeprowadził kilkadziesiąt akcji bojowych, w tym likwidacji, na podstawie wyroków podziemnego wymiaru sprawiedliwości, konfidentów i przestępców kryminalnych; po wkroczeniu Sowietów rozpoczął antykomunistyczną działalność zbrojną, którą prowadził do czerwca 1945 r. W rejonie wsi działały oddziały AK i BCh Kazimierza Chyckiego „Górki”, Stanisława Karolczyka „Herkulesa”, Stanisława Snitki „Sowy”, Zygmunta Niebrzydowskiego „Henryka”, Mariana Jeżowskiego „Sawy”. W okolicach i samej wiosce aktywnie funkcjonowały komórki Powiatowej Delegatury Rządu z delegatem Stanisławem Machem „Tarnawą” na czele.

W okresie II wojny światowej z rąk niemieckiego i komunistycznego okupanta zginęło 14 mieszkańców wioski.

Cezary Brożek